

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

DIREKTORAT ZA JAVNO NAROČANJE

Sektor za sistem javnega naročanja

Tržaška 21, 1000 Ljubljana

T: 01 478 18 80

F: 01 478 83 31

E: gp.mju@gov.si

www.mju.gov.si

Številka: 430-34/2017/2

Datum: 17.2.2017

Zadeva: Tolmačenje javno-naročniške zakonodaje

Predmet: Izvedba projektne natečaja za storitve priprave strokovnih podlag za potrebe prostorskega načrtovanja – dopolnjeno mnenje

Ministrstvo za javno upravo je prejelo vprašanje, vezano na 100. člen Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15, v nadaljevanju ZJN-3), in sicer, katere so tiste strokovne podlage, kjer je izvedba projektne natečaja možna in izvedljiva.

Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za prostor (v nadaljevanju: MOP), graditev in stanovanja je v skladu z Zakonom o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor (Uradni list RS, št. 80/10, 106/10 – popr. in 57/12; v nadaljnjem besedilu: ZUPUDPP) koordinator priprave državnih prostorskih načrtov za prostorske ureditve državnega pomena. V postopku priprave državnih prostorskih načrtov nastajajo številna različna gradiva oz. strokovne podlage, njihova priprava pa je podrobneje opredeljena v Pravilniku o vsebini, obliki in načinu priprave državnega prostorskega načrta (Uradni list RS, št. 106/11, v nadaljevanju Pravilnik). Praviloma pripravo državnih prostorskih načrtov naročajo naročniki, ki so zavezani izvajati naročila skladno z ZJN-3.

V zvezi z izvajanjem določbe 100. člena ZJN-3 je MOP na zaprosilo MJU podal pojasnila oz. usmeritve z napotilom, da se le-te uporabijo kot razlaga, ki bo v praksi naročnikom omogočila pravilno razpisati naloge za izdelavo različnih strokovnih podlag. MJU je tolmačenje, št. 430-77/2016/19 z dne 5.9.2016, objavilo na spletni strani Direktorata za javno naročanje, po prejemu dopolnjenega mnenja MOP z dne 3.2.2017, pa v nadaljevanju podajamo novo tolmačenje, ki vključuje dopolnitve MOP.

Pojasnila MOP so tako naslednja:

ZJN-3 v tretjem odstavku 100. člena določa izvedbo **projektne natečaja** kot obvezno za javno naročilo **storitve priprave strokovnih podlag za potrebe prostorskega načrtovanja**, kot jih **določajo predpisi s področja prostorskega načrtovanja** v primerih:

- če načrtovane prostorske ureditve posegajo na **območja, kjer se spreminja namenska raba območja**, kadar površina načrtovane prostorske ureditve presega površino 5 hektarjev,
- če obvezno **izvedbo** projektne natečaja **določa prostorski akt**.

V 2. členu v točki 17. je opredeljeno, da »**projektne natečaj**« pomeni postopek, ki naročniku omogoči, predvsem na področjih **urbanističnega in krajinskega načrtovanja ter arhitekture**

in inženirskih objektov ali obdelave podatkov, pridobitev načrta ali projekta, ki ga izbere žirija po razpisu nagradnega natečaja ali natečaja brez podelitve nagrad.

Pojasnjujejo, da so s pojmom strokovne podlage v primeru državnih prostorskih načrtov zaobjete številne vsebine. Strokovne podlage s področij, navedenih v 17. točki 2. člena, se praviloma izdelajo kot različne vrste idejnih rešitev. Kadar je idejna rešitev odvisna od strokovne širine izdelovalca in je naročnik ne more v celoti predvideti, je smiselno in primerno izbrati rešitev na natečaju.

S pojmom strokovne podlage pa so definirana tudi različna druga gradiva s področij, ki ne predstavljajo prostorskega načrtovanja. To so gradiva, ki v postopku priprave prostorskega načrtovanja predstavljajo podatke, analize ali drugačen razmislek o omejitvah v prostoru, oz. o pogojih za načrtovanje in bi bile potrebne tudi kot podlaga za pripravo natečajev. Ta gradiva so izdelana po pravilih drugih strok in ne predstavljajo neke idejne rešitve ali druge ustvarjalne zamisli glede prostorskega načrtovanja. Ključna za pripravo teh strokovnih podlag je strokovna in tehnična usposobljenost izdelovalca ter njegova sposobnost, da gradiva izdela po uveljavljenih predpisih in v pričakovanih terminih. Take strokovne podlage bi ob enakih usposobljenostih izdelovalcev morale imeti enak rezultat.

V nadaljevanju navajajo strokovne podlage, kot jih za postopek priprave DPN opredeljuje Pravilnik, ter pojasnjujejo, katerih glede na njihovo vsebino ni smiselno in tudi ni mogoče pripravljati v variantah oz. njihovih rešitev pridobivati s projektnim natečajem.

1. Pobuda

Pobuda je skladno z ZUPUDPP izdelana na podlagi analize javno dostopnih obstoječih podatkov ter ciljev načrtovane prostorske ureditve. Pobuda je skladno z Uredbo o spremembah in dopolnitvah Uredbe o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (Uradni list RS, št. 60/06, 54/10 in 27/16, v nadaljevanju UEM) enaka Dokumentu identifikacije investicijskega projekta (DIIP) in mora biti izdelana skladno s Pravilnikom o DPN in Uredbo o UEM po vnaprej določenih pravilih. Pobuda je strokovna podlaga za pridobitev smernic nosilcev urejanja prostora. Pri razpisu za pripravo pobude ni pričakovati različnih izdelkov, ki bi bili odvisni od strokovne kapacitete načrtovalcev in zato izvedba natečaja ni potrebna.

2. Študija variant

V fazi načrtovanja variant je smiselno pridobiti z natečajem le strokovne podlage za načrtovane prostorske ureditve, v kolikor gre pri tem za vsebine, opredeljene v definiciji projektnega natečaja, razen za obdelave podatkov (saj bi bili zanje ob enakih usposobljenostih izdelovalcev pričakovani enaki rezultati), kar je skladno tudi s Smernicami za javno naročanje arhitekturnih in inženirskih storitev, izdaja 1.0, junij 2016.

Za pripravo drugih, v nadaljevanju navedenih podlag, je izvedba natečaja nesmiselna:

1. okoljsko poročilo:
 - okoljsko poročilo upošteva vse podatke o obstoječem stanju ter podatke o pričakovanih vplivih načrtovanih prostorskih ureditev. Okoljsko poročilo mora biti pripravljeno v skladu s predpisano metodologijo in ni odvisno od idej ali zamisli, ki bi jih naročnik lahko pridobil z natečajem.
2. predhodne arheološke raziskave oz. strokovne podlage s področja varovanja kulturne dediščine:

- izvajajo se v skladu s predpisi resornega ministrstva in njihova priprava poteka v skladu z ustaljeno strokovno prakso. Izvajalec je pooblaščen s strani pristojnega ministrstva.
- 3. analiza posegov na kmetijska zemljišča:
 - analizo izdelujejo strokovnjaki s področja kmetijstva v skladu z navodili pristojnega ministrstva,
- 4. ekspertno mnenje s področja poplavne ogroženosti:
 - že po definiciji gre za mnenje eksperta, pravnega ali fizičnega subjekta, ki je nosilec strokovnega zaupanja. Tudi v primeru, da bi naročnik želel pridobiti dve ali več mnenj, bi jih pridobil s povabilom dvema ali več poznanim ekspertom, ne pa na natečaju, katerega osnovni namen je pridobiti najširši razpon zamisli glede neke rešitve.
- 5. študija variant:
 - ne glede na poimenovanje sama študija variant ni strokovna podlaga, za katero bi bilo mogoče pridobiti različne rešitve na natečaju. Za pripravo študije variant je določena metodologija, s katero se v gradivu ovrednoti in primerja različne rešitve prostorske ureditve. Študija variant je skladno z UEM enaka Predinvesticijska zasnova (PIZ) in se prav tako pripravlja po metodologiji, določeni s predpisi s področja javnih financ. V svojem bistvu je študija variant poglobljena strokovna nadgradnja ocenjevanja variant, ki ga pri natečaju sicer opravi žirija.

3. DPN

V fazi načrtovanja izbrane rešitve in nato sprejema državnega prostorskega načrta se prostorske ureditve načrtujejo v skladu z zaključki študije variant in z njenimi usmeritvami za nadaljnje načrtovanje. V tej fazi se praviloma iščejo le še podrobnejše rešitve za posamezne segmente načrtovane prostorske ureditve. Tako je morda smiselno izvesti natečaj za posamezno ureditev znotraj izbrane rešitve, kot je npr. za posamezni objekt, krajinsko ureditev, podrobnejšo urbanistično zasnovo... Tudi v tej fazi se pridobitev rešitev na natečaju omejuje na vsebine, opredeljene v definiciji projektnega natečaja, razen za obdelave podatkov (saj bi bili zanje ob enakih usposobljenostih izdelovalcev pričakovani enaki rezultati), kar je skladno tudi s Smernicami za javno naročanje arhitekturnih in inženirskih storitev, izdaja 1.0, junij 2016.

Za pripravo ostalih, v nadaljevanju navedenih podlag, izvedba natečaja **ni potrebna**:

1. geodetski načrt:
 - izvaja se v skladu s pravili, ki jih opredeli pristojno ministrstvo, in poteka v skladu z ustaljeno strokovno prakso. Izvajalec je pooblaščen s strani pristojnega ministrstva.
2. idejni projekt:
 - v tej fazi se praviloma le nadaljuje podrobnejše načrtovanje predlagane rešitve. Rešitve ne morejo biti predmet natečaja, saj so že opredeljene v zaključku študije variant za izbrano rešitev. Mogoča je le pridobitev natečajnih rešitev za posamezne objekte ali ureditve, kot je navedeno v uvodu v tem poglavju.
3. nadaljnje predhodne arheološke raziskave na območjih, kjer podatki ne omogočajo presoje vplivov na arheološke ostaline oz. strokovne podlage s področja varovanja kulturne dediščine:
 - izvajajo se v skladu s predpisi resornega ministrstva in njihova priprava poteka v skladu z ustaljeno strokovno prakso. Izvajalec je pooblaščen s strani pristojnega ministrstva.
4. analiza posegov na kmetijska zemljišča,
 - analizo izdelujejo strokovnjaki s področja kmetijstva v skladu z navodili pristojnega ministrstva,

5. določitev prisotnosti habitatov živalskih in rastlinskih vrst na območju državnega prostorskega načrta ter njihovo stanje ohranjenosti:
 - analizo izdelujejo strokovnjaki s področja ohranjanja narave v skladu s pravili stroke in navodili pristojnega ministrstva,
6. študija z določenimi razredi poplavne nevarnosti (hidrološko-hidravlična študija)
 - analizo izdelujejo strokovnjaki s področja urejanja voda v skladu s pravili stroke in navodili pristojnega ministrstva,
7. poročilo o vplivih na okolje
 - poročilo o vplivih na okoljsko upošteva vse podatke o obstoječem stanju ter podatke o pričakovanih vplivih načrtovanih prostorskih ureditev. Poročilo mora biti pripravljeno v skladu s predpisano metodologijo in ni odvisno od idej ali zamisli, ki bi jih naročnik lahko pridobil z natečajem.
8. državni prostorski načrt (DPN):
 - DPN je gradivo, ki je pripravljeno v skladu s Pravilnikom o DPN in je izdelan na podlagi vseh predhodno izdelanih gradiv. DPN se sprejme z Uredbo, ki se pripravi v skladu s pravili za pripravo predpisov. DPN torej ni projekt, za katerega bi bilo mogoče pripraviti projektni natečaj.

Izvedba projektnega natečaja je torej smiselna le pri:

- **pri urbanističnem načrtovanju,**
- **pri krajinskem načrtovanju,**
- **arhitekturi in inženirskih objektih ali oblikovalskem snovanju ali načrtovanju objektov.**

Pravila in pogoji za izvedbo natečaj so opredeljeni tudi v Smernicah za javno naročanje arhitekturnih in inženirskih storitev, Izdaja 1.0, junij 2016.

Pri obveznosti izvedbe projektnih natečajev za področje urbanističnega in krajinskega načrtovanja ter arhitekture in inženirskih objektov se naslanjajo na predpisa s področja prostora:

- Strategijo prostorskega razvoja Slovenije in
- Prostorski red Slovenije,

ki pri oblikovanju posebno pozornost posvečata tudi infrastrukturnim objektom:

- *Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije (Uradni list RS, št. 76/04 in 33/07 – ZPNačrt)*
1.4 Arhitekturna prepoznavnost mest in drugih naselij
(5) Pri urejanju naselij se pozorno oblikuje območja obvoznic, vpadnic, uličnega, cestnega in obcestnega prostora, pomembna vozlišča, zelene površine in druge odprte površine.

SPRS ne določa posebnih oblikovalskih pravil pri umeščanju infrastrukturnih in industrijskih objektov. Navaja le, da se lokacijsko privlačnost mest in drugih naselij premišljeno razvija s »kakovostnim dograjevanjem infrastrukturnih sistemov« in upošteva »prostorske možnosti in omejitve, ki izhajajo iz stanja ali značilnosti naravne in kulturne krajine, v katero se posamezne gospodarske cone umešča«.

- *Uredba o prostorskem redu Slovenije (Uradni list RS, št. 122/04 in 33/07 – ZPNačrt)*
I/2.2 NAČRTOVANJE GOSPODARSKE INFRASTRUKTURE
Infrastrukturne sisteme je treba praviloma načrtovati tako, da so čim manj vidno izpostavljeni. Pri prostorskih ureditvah, kjer je vidna izpostavljenost (mostovi, viadukti, pregrade) je treba kakovostno oblikovanje in pretehtano umestitev infrastrukturnih sistemov

zagotoviti z javnim natečajem izveden po postopku, kot ga določajo predpisi o graditvi objektov (39. člen).

1/2.2.1.1.1 Cestna infrastruktura

43. člen (načrtovanje cestne infrastrukture)

(3) Urejanje obcestne krajine pri načrtovanju cestne infrastrukture mora upoštevati tudi oblikovalske zahteve, in to zlasti z vidika:

- 1. oblikovanja reliefa (zaobljanje robov vkopov ali nasipov, neenakomeren naklon nasipov, višinski razmik vozniških pasov in podobno);*
- 2. oblikovanja voda (izogibanje ureditvam, ki poslabšujejo stanje voda in vodnega režima);*
- 3. oblikovanja rastja (označevanje posebnih okoliščin, optično vodenje, zakrivanje in odkrivanje pogledov, drevoredi in podobno).*

1/2.2.1.1.3 Pristaniška infrastruktura

47. člen (načrtovanje pristaniške infrastrukture)

4. ne predstavljajo izpostavljene ustvarjene sestavine prostora, ki bi pomenila vidno razvrednotenje obalnega prostora ali pa bi zastirala značilne poglede na kakovostne prostorske strukture.

1/2.2.1.2 Območja komunikacijske infrastrukture

50. člen (načrtovanje infrastrukture elektronskih komunikacij)

(2) Za zagotovitev minimalnih možnih vplivov na okoliški prostor je treba objekte in naprave mobilne telefonije načrtovati tako, da:

- 1. se v čim večji meri preprečuje vidna izpostavljenost antenskih objektov in naprav;*
- 2. se antenske objekti in naprave zlasti pri umeščanju na druge obstoječe objekte tako zakrivajo in prilagajajo, da skupaj z njimi tvorijo usklajeno arhitekturno celoto;*
- 3. antenske naprave na objektih nepremične kulturne dediščine ne spreminjajo ali razvrednotijo njihovega pomena in videza.*

1/2.2.1.4 Območja okoljske infrastrukture

52. člen (načrtovanje infrastrukture oskrbe z vodo in odvajanja ter čiščenja odpadne in padavinske vode)

(3) Pri načrtovanju vodohranov naj se zagotovi ustrezno arhitekturno oblikovanje objektov oskrbe z vodo in ustrezno krajinsko oblikovanje njihove okolice.

Tolmačenje izvedbe projektnih natečajev za umeščanje prostorskih ureditev državnega pomena v prostor se smiselno uporabi tudi pri pripravi izvedbenih prostorskih aktov na lokalni ravni (Občinski prostorski načrt, Občinski podrobni prostorski načrt).

Sašo Matas
Generalni direktor